

Обичам спектаклите, в които участвам. Всеки път играя като за първи

Боян Желязков разговаря с актрисата Мая Бежанска

Боян Желязков (1990) завършва Икономика на човешките ресурси в УНСС. Учи Масови комуникации в Нов български университет, а в момента се обучава и в магистърската специалност на НАТФИЗ Мениджмънт в сценичните изкуства. От 2010 година работи в отдела „Продажби“ на Театър 199 „Валентин Стойчев“.

Имаш ли спомен кой и как събуди любовта ти към театралното изкуство и куклите?

Една прекрасна дама – Светла Кунчева от Благоевград. Тя продължава да се занимава с куклено изкуство. Изпълнена е с толкова любов и лудост по него, че в мига, в който се докоснеш до нея, няма начин да не се вдъхновиш. Това е първата среща и първият човек, които запалиха любовта ми към това изкуство.

Правила ли си опити да създаваш кукли?

Непрекъснато създавам кукли. Още от малка. Като хлапе винаги съм творила различни неща. А пък във ВИТИЗ учихме как се създават кукли.

С какво чувство си спомняш за студентските години в НАТФИЗ, в класа на проф. Николина Георгиева? Какво ти даде и какво ти взе кукленото изкуство и какво си спомняш от уроците, които твоят професор ти даде?

Аз съм много щастлива, защото проф. Георгиева е учител, в истинския смисъл на думата. Човек, който през целия ми път продължава да ми бъде учител. Човек, който се вълнува от това, което създават нейните ученици, като през цялото време е подкрепа и упора. Човек с огромна любов към учениците си. НАТФИЗ беше едно прекрасно време, защото тогава бяха промените и стачките. Имаше много емоция и енергия. Всяка година беше различна. Бяхме на улицата. Време, изпълнено както с протести, така и с учене. Непрекъснато се докосвахме до много неща за първи път. Четири години – бурен живот.

Правиш много силна роля с Ариел в „Бурята“. В какво се състои трудността да играеш Шекспир във вариант, адаптиран за куклен театър. С какво този прочит те обогати чисто професионално?

Благодаря на Катя Петрова, че ми даде тази прекрасна роля, защото тя е сложна, тъй като няма много текст, а в същото време именно Ариел е провокаторът и на самия Просперо, за да стигне той до някакви решения и изводи в живота си. Много полети, много дъх, много мечтания ми донесе тази роля. Изпълнено с много въображение е това същество и, ако се оставиш самия герой да те носи, може да не спреш да летиш по сцената и вътре в себе си. Най-трудно ми беше с текста, защото за първи път работим по-дълбоко върху текст на Шекспир. Разбира се изключвам опитите в НАТФИЗ, които сме правили по *сценична реч*, така че ми беше много любопитно, а с това и трудно да се докосвам до стилистиката и езика на Шекспир. **Много от представленията, в които участваш имат и чисто социален характер. „История за чайка и банда котараци“ е сред тях. Какво мислиш за т. нар. „куклени представления за възрастни“ – имат ли те своя публика, свое разбиране, своя съдба.**

Аз съм голям почитател на представленията за възрастни и може да се каже, че съм и инициатор, за да има такива. Имат място, защото дори в представленията за деца има една отпавна точка, която е към възрастния. Мисля, че чрез това

изкуство възрастният има какво да погледне. През чувството на хумора, който носи самата изразност на този тип театър. Теди Москов, Катя Петрова, Веселка Кунчева – има много режисьори, които се върнаха към това да правят театър за възрастни чрез средствата за кукления театър. Мисля, че се случва. Има *случка* в това пространство.

Играеш и в представления-ветерани на Столичния куклен театър като например „Ние, вrabчетата“. Какво е усещането да излизаш вече толкова години с един спектакъл и можеш ли да кажеш как в годините поколенията го приемат? Това представление има толкова дълъг път и вероятно режисьора Катя Петрова може най-добре да говори за него. По собственото си дете разбрах, че когато тя чете за първи път „Ние вrabчетата“ във II или III клас, не помня, не беше така грабната от текста и като че ли не разбра посланието на Радичков. Чрез прочита на Катя Петрова обаче, мога спокойно да кажа, че се усети този полъх, това желание за летеж и дъщеря ми се докосна до произведението. Това представление е страхотен проводник между произведението и детето, тъй като все пак това произведение не е съвсем детско, ако погледнеш какво стои зад текста. Децата го учат в ранна възраст в училище, но е много трудно да осъзнаят идеята му. Чрез този спектакъл могат да влязат в темата и идеята на самото произведение. Прекрасен текст на Радичков. Вълшебен!

СКТ пътува и в чужбина. По-различно ли приемат теб и представленията, в които участваш детската аудитория в чужбина отколкото нашата тук?

В детската аудитория няма разлика. По-скоро при възрастните има. Като че ли нашата публика е по-капризна, по-мнителна, по-недоволна, много по-критична. Навън хората са много чисти. Гледат с чисти очи и съзнание. Приемат различните представления като форма, като начин на игра и т.н., докато тук търсим повече негативното, вместо да се радваме на нещо ново.

Тази година голямата награда за най-добър актьорски дует от 21-то издание на фестивала „Двама са малко – трима са много“ в Пловдив бе връчена от журито на теб и Румен Гаванозов за детското представление „О, колко хубаво е в Панама“. По-лесно ли се работи на сцената, когато имаш човек, с когото имате зад гърба изиграни заедно толкова роли?

Аз съм много щастлива, защото в повечето представления, в които играя, са с един екип, който е толкова силен, че нямам никакви безпокойство да изляза. Знаеш, че като излезеш, ще има случване, ще има случка. Удоволствието е страхотно. Аз мисля, че всеки актьор го е изпитвал. Много съм благодарна, че съдбата ми дава шанс да играя с тези хора, един от тях е и Румен Гаванозов. С него като излезем, се забавляваме. Като истински неподправени клоуни. И магията се случва. Има радост, има щастие, когато се срещнем на сцената.

„Колекционерката“ е първият ти моноспектакъл. Разкажи ни малко повече за творческия процес, през който преминахте в този наистина различен спектакъл.

Неописуемо е. Има неща, които се случват, като че ли всичко

Мая Бежанска
Maya Bezhanska

около тях е на страната на това да се случи. И трудно, и лесно работихме. Текста на Радослав Чичев е толкова красив и поетичен... Заедно с Рин Ямамура и нейната сценография и режисьора Катя Петрова – всички влязохме в един език, който самото представление си определи. Ние му се отдадохме. Сега от дистанция на времето ми се вижда толкова лесно, красиво, с любов работено представление, че всеки път с очакване стоя да дойде деня, в който ще го играя и предам на публиката.

Партнират ти рамка на един прозорец, хартиени котки и една кукла. Трудно е да разчиташ единствено на себе си и няколко неодоухотворени предмета, на които да вдъхваш живот. Какво ти дава този спектакъл?

Много е трудно да си сам, но зарядът, който трябва да носиш, зависи само от теб. Всичко е в твои ръце. Аз съм щастлива, че ми се случи. И котката, и куклата, и прозореца, всичко е на моя страна. Едно цяло сме. Аз се чувствам добре, като жонгльор съм. Добър жонгльор. Всяко едно представление е много раз-

лично. Текстът има толкова много врати, които могат да бъдат отворени, ако човек иска да ги отвори. С всяко прочитане на текста преди всяко представление, аз успявам да си отворя нова врата, намирам нови неща в спектакъла.

Това не е първата ти работа с режисьора Катя Петрова. Как се случи това приятелство? И вярваш ли в максимата, че добър актьор се става с добър режисьор?

Абсолютно. Неделими са. И съм много щастлива, че моноспектакъла „Колекционерката“ го направихме с Катя Петрова. Ние се познаваме много добре и си имаме доверие. Обичам да работя с нея. Тя е с изключителна фантазия и много вкус. Човек, който е съчетал в себе си всички изкуства. Изключително интелигентен и ерудиран човек, който може да те носи в собственото си въображение, да те захранва с нещата, които знае и носи в себе си. Човек, който е много грижовен към спектаклите си, което е много важно. Самата тя си ги поддържа в себе си и споделя неща, които открива с всяко представление.

Имаш ли някаква по-специал-

на методика, по която се справяш с толкова голям по обем текст?

Имам двигателна памет. Трудно ми е да седна и да уча текст. При повечето от актьорите е компилация от двигателна и асоциативна памет и, когато репетираш, запомняш по-бързо.

Миналата година бе премиерата на спектакъла „Отворена брачна двойка“ от Дарио Фо и Франка Раме на сцената на Драматично-куклен театър „Васил Друмев“ – Шумен. Имаш ли си момент, в който да имаш желание да се откажеш от кукленото изкуство и да се отдадеш изцяло на драматичното?

Не. Нямаля съм дилеми. Толкова добре се чувствам и на двете места, но много по-свободно работя с хумора и гротеската от кукления театър и в драматични представления, какъвто беше случаят с този спектакъл. По-свободен е човек да премине през границите.

В много от представленията, в които участваш, се усеща свободата, с която играеш въпреки писания текст. В каква част импровизираш и доколко се придържаш към текста?

Към пиесата „Колекционерката“ се придържам напълно. Държа да съм категорична в това, което е написал Радослав Чичев, защото то е много красиво. Има текстове, като тези на Уилям Шекспир, Валери Петров, Йордан Радичков, при които както казват хората „грехота е“ да пипаш текста. Те са свършени като изказност.

Имаш ли любимо куклено представление?

Не. Аз много обичам спектаклите, в които участвам. Играя с голямо желание. Всеки път е като за първи. Може би това е нещо, на което се уча и работя върху него, т.е. да забравя предишния път. Пълна забрава, след което да започнеш отначало.

Така и репетирам. Във всяко ново начало откриваш нови неща.

Смяташ ли, че кукленото изкуство днес трябва да си служи с техниките от миналото и интересни ли са на днешните деца в салоните историите за *Зайо Байо и Кума Лиса* или и те, както всички нас, имат необходимост от нови истории, от нови форми.

Аз мисля, че времето, в което живеем, не е време на открития. Много неща са открити и, ако ние боравим по-свободно с тях, ще се получат много интересни неща, но не откривателства. Много неща са се открили преди нас и е важно да се отворим и да ги ползваме. Кукленият театър като се свърже добре с другите изкуства (мултимедия, картини, музика), може да стане представление, което да си има своята индивидуалност.

Можеш ли да определиш най-трудната роля на сцената и най-трудната роля в живота?

Ако човек не намери ключа, и не е искрен и чист към това, което иска да му се случи, би било трудно. Ако тръгваш с любов, мисля че няма трудности. А и трудностите учат на различни неща. А в живота няма роли. Ти си ти и водиш битка със себе си.

А представление или роля, за

които все още мечтаеш да изиграеш?

За всичко мечтаю. Отворена съм и толкова много ми се работи. Всеки човек трябва да намери мястото си на тази земя, защо е тук и какво иска да прави. За мен това е театърът. Нямам съмнения в това. Никога не съм искала да се откажа и да правя нещо друго.

Актьорът е и суетен, и суевен човек. Имаш ли си свои ритуали, които изпълняваш преди представление?

Нямам никакви точни ритуали. Аз съм вярващ човек. Вярвам в Бог и в себе си. Всеки път му благодаря, че отново ми дава шанс да изляза на сцената. Това е Божя работа. На малко хора им се отдава възможността да работят това, което обичат.

Театър, кино, телевизия. Как Мая Бежанска намира време за всичко и къде е сърцето ѝ? А какво прави, когато не прави нито едното от трите?

Не мога да си сложа сърцето на едно място. И в театъра, и в семейството, и при приятелите, и при дъщеря ми. Когато не правя театър, си мисля за него. Забавлявам се с приятели. Чета. Слушам музика. Мързелувам. Много обичам да пътувам. Умът ми, когато не е ангажиран с работа, пътува по целия свят. ■

„О, колко хубаво е в Панама“
“Oh, how nice it is in Panama“

